

Economisch Uitvoeringsprogramma Overbetuwe

Figuur toevoegen

2021-2022

Inhoudsopgave

Inleiding

Participatie
Coalitieprogramma
Strategische inbedding in de omgevingsvisie
Budget
Evaluatie
Leeswijzer

Speerpunt 1: Ondernemersvriendelijke gemeente

1.1 Contact met Overbetuwe
1.2 Dienstverlenende organisatie
1.3 Versterken lokale inkoop
1.4 Omgevingswet

Speerpunt 2: Samenwerking

2.1 Regionale samenwerking
2.2 Lokale samenwerking
2.3 Maatschappelijke opgaven
2.4 Communicatie

Speerpunt 3: Sterke en vitale werklocaties

3.1 Bedrijventerreinen
3.2 Buitengebied
3.3 Winkelgebieden/centra

Inleiding

“...Nu de economie weer op volle toeren draait is het goed om daar ook onze lokale ondernemers maximaal van te laten profiteren...” Met deze zin opent het coalitieprogramma 2018-2022 de economische paragraaf. Anno 2021 is er een hele andere werkelijkheid: coronacrisis. Juist in deze tijd vinden wij het nog belangrijker om ons als ondernemersvriendelijke gemeente te profileren en te bewijzen zodat ondernemers zich optimaal op hun ondernemerschap kunnen richten. Dat is het doel van ons Economisch Uitvoeringsprogramma.

Dit Economisch Uitvoeringsprogramma is een tactisch en operationeel document. Het bevat actiegerichte en concrete activiteiten en projecten en is gebaseerd op doelstellingen die wij samen met ondernemend Overbetuwe hebben opgesteld maar ook op het coalitieprogramma en de Omgevingsvisie Overbetuwe 2040 die in 2019 is vastgesteld.

Wij willen kunnen inspringen op urgente zaken die het ondernemersklimaat en het ondernemerschap in Overbetuwe kunnen versterken. Daarom is dit geen vastliggend plan voor 2021-2022 (dit is de actualisatie van het plan 2019-2022). Het geeft aan welke doelen we willen behalen, waarbij we steeds kunnen inspelen op de actualiteit zeker in onzekere (corona)tijden.

Participatie

Om tot een goed Economisch Uitvoeringsprogramma te komen, staat de samenwerking met ondernemers voorop. De economie wordt gedragen door de ondernemers, zij staan aan de lat om te zorgen voor economische groei (toegevoegde waarde, werkgelegenheid). De gemeente heeft hier een faciliterende rol in en creëert de randvoorwaarden. Ondernemers zijn daarom nauw betrokken bij het opstellen van dit programma. Dit is op basis van jarenlang contact en een goede samenwerking tussen ondernemers en gemeente.

Ook de uitvoering van dit programma gebeurt zoveel mogelijk in samenwerking met de ondernemers. Voor het opstellen van het programma 2019-2022 heeft onder andere een ondernemersbijeenkomst plaatsgevonden. Bij ieder project of activiteit hebben de gemeente en de ondernemers een andere rol. Dit betekent steeds wisselende verantwoordelijkheden met een gezamenlijke doelstelling: het verbeteren van het ondernemersklimaat in Overbetuwe.

Coalitieprogramma

‘Overbetuwe in bloei, een dijk van een landschap’ is de titel van het coalitieprogramma 2018-2022. De paragraaf uit het coalitieprogramma over de economische ontwikkeling is verwerkt in dit Economisch Uitvoeringsprogramma.

Nu de economie weer op volle toeren draait is het goed om daar ook onze lokale ondernemers maximaal van te laten profiteren.

Wij willen dat Overbetuwe één van de Ondernemer vriendelijkste gemeenten van Nederland is. Dat willen we bereiken door versterking van de functie van bedrijvencontactfunctionaris, door verminderen van administratieve lasten en door het schrappen van bepaalde vormen van leges (principe “klein gebaar, groot plezier” zoals de kleine terrasvergunning). Ook gaan wij aan de gezamenlijke ondernemers van Overbetuwe voorstellen samen met de gemeente een lokale economische visie op te stellen om zo de samenwerking te verbeteren.

Bij het inkoop- en aanbestedingsbeleid van de gemeente willen wij meer aandacht geven aan duurzaamheid en “social return” en lokaal ondernemerschap daarbij maximaal inzetten.

Het beleid voor vestiging van economische bedrijvigheid willen wij actualiseren aan maatschappelijke trends zoals branchevervaging/branchevermenging en internetwinkels. Uitgangspunt blijft wel dat we vanuit de versterking en het behoud van de centrumfunctie geen detailhandel op bedrijventerreinen en buitengebied wensen (uitgezonderd volumineuze detailhandel alsmede bepaalde vormen van internethandel).

Voor de vestiging van bedrijven willen wij steeds zoeken naar maatwerkoplossingen, ook in de Omgevingsvisie en Wet (dus een “ja mits”- houding). Startende ondernemers willen wij stimuleren.

Onze bedrijfsterreinen en andere werklocaties zijn gemiddeld van een hoge kwaliteit. Dat willen wij zo houden, want ook dat bevordert een uitstekend ondernemingsklimaat. Wij zijn alert op vragen uit de markt om daar adequaat op te kunnen inspelen.

De leefbaarheid in het buitengebied willen wij behouden door op vrijkomende locaties (en/of bij veranderende bedrijfsvoering/activiteiten) binnen de Omgevingswet passende maatwerkafspraken te maken. Te denken valt aan stallingen in vrijkomende agrarische panden. Ook moet ruimte geboden worden voor nevenactiviteiten op het gebied van recreatie, toerisme, natuurbeheer of andere bedrijvigheid.

Strategische inbedding in de omgevingsvisie

“...Een integrale en toekomstbestendige koers voor onze leefomgeving in Overbetuwe. Een inspirerende visie die uitdaagt om - binnen de geschetste koers - initiatieven te nemen en deze te realiseren. Dat zijn de doelen van deze Omgevingsvisie. Geschreven voor en door inwoners, verenigingen, organisaties, ondernemers/bedrijven en onszelf...”

In 2019 is Omgevingsvisie Overbetuwe 2040 vastgesteld. De Omgevingsvisie is een ruimtelijk economisch document, waarin de gemeente Overbetuwe haar richtinggevende plannen voor de komende jaren vastlegt. Hierbij gaat het ook om economische vraagstukken en ambities. Bijvoorbeeld de vraag of en waar de uitbreidingslocaties van bedrijfsterrein een plek vinden, waar en in welke vorm perifere detailhandel zich mag ontwikkelen of hoe en waar de lokale detailhandel zich kan ontwikkelen.

Er is dus niet gekozen voor aparte lokale visies (detailhandel of bedrijventerreinen), maar voor een opname hiervan in de Omgevingsvisie. Dit biedt het voordeel dat we ontwikkelingen (zoals infrastructurele, landschappelijke, etc.) in samenhang benaderen.

Dit vormt het kader waarbinnen we toekomstige initiatieven van ondernemers en inwoners toetsen. Het Economisch Uitvoeringsprogramma blijft een dynamisch document dat periodiek wordt bijgesteld, mede aan de hand van deze Omgevingsvisie. De inbedding van de Omgevingswet zal veel invloed hebben op ondernemers. In hoofdstuk 1 wordt toegelicht hoe ondernemers bij het traject van de Omgevingswet worden betrokken.

Budget

Voor het Economisch Uitvoeringsprogramma is jaarlijks een structureel bedrag van € 70.000,- beschikbaar. Het gaat grotendeels om jaarlijks terugkerende én deels om nieuwe uitgaven. Uitgaven gaan in overleg met de portefeuillehouder economie. Voor sommige projecten/activiteiten is een apart budget beschikbaar. Dat staat genoemd bij de betreffende projecten/activiteiten. Jaarlijks wordt er in afstemming met de portefeuillehouder economische zaken een begroting opgesteld.

Evaluatie en actualisatie

Het Economisch Uitvoeringsprogramma is een dynamisch document, zodat het aansluit bij veranderingen van behoeften van ondernemers/economie. In 2022 komt er een nieuw Economisch Uitvoeringsprogramma op basis van het nieuwe coalitieprogramma voor de periode 2022-2026 en een evaluatie van dit programma.

Leeswijzer

Het Economisch Uitvoeringsprogramma heeft drie speerpunten:

1. Ondernemersvriendelijke gemeente
2. Samenwerking
3. Sterke en vitale werklocaties

Per hoofdstuk vindt u de doelstellingen en acties voor het betreffende speerpunt.

Speerpunt 1: Ondernemersvriendelijke gemeente

Om te zorgen dat ondernemers/bedrijven in Overbetuwe zich zo goed mogelijk richten op hun ondernemerschap, zetten wij in op een zo ondernemersvriendelijk mogelijke dienstverlening. Dit moet breed gedragen worden door de hele organisatie. In het coalitieprogramma staat het volgende:

“...Wij willen dat Overbetuwe één van de Ondernemer vriendelijkste gemeenten van Nederland is. Dat willen we bereiken door versterking van de functie van bedrijvencontactfunctionaris, door verminderen van administratieve lasten en door het schrappen van bepaalde vormen van leges (principe “klein gebaar, groot plezier” zoals de kleine terrasvergunning)...”

Ondersteuning ondernemers in coronacrisis

Door de coronacrisis hebben wij in 2020 verschillende acties ingezet om ondernemers te ondersteunen in hun ondernemerschap. Enkele voorbeelden hiervan zijn:

- verruiming terrassen;
- uitstel betaling gemeentelijke belastingen;
- informatie over landelijke en lokale ondersteuningsregelingen;
- versterken van belang voor koop lokaal.

Aangezien de komende tijd onzeker is, blijft de gemeente alert en flexibel om passende maatregelen te kunnen treffen om ondernemers te faciliteren in hun ondernemerschap.

Dit speerpunt gaat in op de dienstverlening, projecten en activiteiten waarop de gemeente Overbetuwe inzet om deze doelstelling te bereiken. Hierbij staan de volgende punten centraal:

- 1.1 Contact met gemeente Overbetuwe
- 1.2 Dienstverlenende organisatie
- 1.3 Lokale inkoop
- 1.4 Omgevingswet
- 1.5 Communicatie
- 1.6 Acties

1.1 Contact met gemeente Overbetuwe

Een snelle en directe dienstverlening begint bij het juiste aanspreekpunt. De Accountmanager Bedrijven (oftewel de bedrijfscontactfunctionaris of ondernemersambassadeur) is het centrale aanspreekpunt voor ondernemers en bedrijven. Zowel voor Overbetuwse ondernemers als voor ondernemers die een bedrijf willen starten of vestigen in de gemeente. Ondernemers kunnen bij hem terecht met al hun ondernemersvragen, bijvoorbeeld over bedrijfshuisvesting, vergunningen, economisch beleid en bestemmingsplaninformatie. Hij fungeert als een wegwijzer voor starters, doorstromers en nieuwkomers op de Overbetuwse bedrijvenmarkt. Hij kent de procedures, weet de juiste contactpersonen te bereiken en beschikt over de informatie die van belang is voor ondernemers.

In onderstaande tabel staan de belangrijkste acties en doelstellingen hoe de functie van de Accountmanager Bedrijven wordt ingericht en versterkt in de periode 2021-2022 (de coronamaatregelen vragen van de Accountmanager Bedrijven andere wijze van contact en communiceren met het Overbetuwse bedrijfsleven).

Doelstellingen	Acties
Optimale zichtbaarheid en vindbaarheid voor (potentiële) Overbetuwse ondernemers, verhogen zichtbaarheid	- Bedrijvenloket (speciaal loket voor ondernemersvragen) - Website www.overbetuwe.nl/ondernemers - Aanwezig op bijeenkomsten ondernemersnetwerken van bijvoorbeeld Ondernemers Contact Overbetuwe, Businessclub New Business Overbetuwe, Centrum Management Elst, Winkeliersvereniging Zetten, Ondernemerskring Midden-Gelderland, LTO Noord afdeling Oost-Betuwe, etc. - Digitale nieuwsflits Bedrijvenloket - Artikelen in nieuwsbrieven van ondernemersnetwerken - Inzet social media
Proactief accountmanagement	- Structureel beheer van 20 grootste werkgevers - Bezoeken/contact van 200 Overbetuwse bedrijven per jaar > proactief bezoeken van bedrijven in Overbetuwe - Bedrijfsbezoeken op verzoek van bedrijven - Organisatie bedrijfsbezoeken college van B&W/raad - Ondernemersontbijten/lunch portefeuillehouder Economische Zaken en Accountmanager bedrijven (8x per jaar) - Koppelen van ondernemers aan de verschillende portefeuilles van het college van B&W - Regelmatig bezoek aan vastgoedbeheerders / projectontwikkelaars / (lokale)

	- makelaars - Actief ophalen van informatie bij Overbetuwse ondernemers om te horen wat er leeft en speelt. Ondernemers "voeden" ons economisch beleid. Ondernemers weten wat nodig is om een goed ondernemersklimaat te realiseren en/of behouden.
Het belang van het bedrijfsleven en het ondernemerschap positioneren binnen de gemeentelijke organisatie	- Verantwoordelijk dat de ondernemersvragen en -verzoeken die gericht zijn aan het Bedrijvenloket, Accountmanager Bedrijven en college op de juiste plek in de organisatie worden behandeld en beantwoord (ondernemersvriendelijke dienstverlening) - Uitdragen van het belang van ondernemerschap in de werkorganisatie (doorzettingskracht) - Projecten en bijeenkomsten om lokale inkoop te verbeteren
Signaleren van kansen en problemen op bedrijventerreinen, dorpskernen en buitengebied	- Regelmatig overleg met vertegenwoordigers van ondernemersnetwerken/-verenigingen - Zorgen dat de signalen/vragen uit deze overleggen op de juiste plek in de organisatie worden behandeld, opgepakt en beantwoord (zowel concrete acties als beleidsmatige vragen)
Kansen voor ondernemers helpen benutten	- Aanwezig bij en deelnemer van ondernemersbijeenkomsten - Vragen en behoeften van lokale ondernemers verbinden met kennis en ervaring bij Overbetuwse bedrijven (verbinden van het lokale bedrijfsleven) - Vragen en behoeften van collectieven van ondernemers verbinden met kennis en ervaring bij Overbetuwse bedrijven (interne netwerken ontstaan, business-to-business versterken) - Samen met lokale ondernemers (lokale) kansen benutten, elkaar versterken en blijven verbinden waar nodig en/of mogelijk - Goede initiatieven binnen deze gemeente samen met initiatiefnemers helpen mogelijk maken
Ondersteuning startende bedrijven	Jaarlijks telt Overbetuwe veel nieuwe bedrijven. Dit zijn startende bedrijven, verplaatsters van buiten Overbetuwe en nieuwe nevenvestigingen. In het coalitieprogramma is opgenomen dat de gemeente Overbetuwe startende bedrijven wil ondersteunen. Wij bieden al jarenlang ondersteuning aan ondernemers: - Advies van de Accountmanager Bedrijven, - Aanwezig bij initiatieven voor startende ondernemers - Welkomstbrief voor nieuwe en startende ondernemers - Voorlichting en doorverwijzing via de website

1.2 Dienstverlenende organisatie

"Wij willen dat Overbetuwe één van de Ondernemer vriendelijkste gemeenten van Nederland is." Voor die uitdaging maakt de gemeente Overbetuwe zich ook de komende jaren hard.

Onderzoek MKB vriendelijke gemeente

In 2012 waren wij de MKB-vriendelijkste gemeente van Gelderland en haalden we landelijk zelfs de 4e plaats! In 2016 stond Overbetuwe landelijk op de 8^e plaats. In 2018 scoorden we een 7,3, dezelfde score als in 2016. Het worden en blijven van de ondernemersvriendelijke gemeente wordt niet alleen gedragen door de Accountmanager Bedrijven en team Economische Zaken. Dit is een verantwoordelijkheid voor de hele organisatie (college, directie en vooral door de medewerkers). In tabel 1 staan de resultaten hoe gemeente Overbetuwe scoort op ondernemersvriendelijkheid. In 2021 volgt er een nieuw onderzoek van MKB Nederland. **Nieuwe cijfers zijn 2021 bekend, nog toevoegen**

Tabel 1: Resultaten MKB vriendelijke gemeente

Indicator	2013	2016	2018
Digitale bereikbaarheid*	-	-	7,7
Telefonische bereikbaarheid*	-	-	7,4
Klantgerichtheid*	-	-	7,3
Deskundigheid	6,5	7,1	7,2 
Snelheid van betalen	6,5	7,3	7,1 
Betrouwbaarheid	6,8	7,1	7,1
Het nemen van initiatieven*	-	-	7,1
Begrip voor ondernemers	6,6	7,0	7,1 
Afstemming en overleg met ondernemers*	-	-	6,9
Snelheid van dienstverlening ¹	6,1	6,8	6,8
Vergunningverlening	6,4	6,6	6,7 
Kans op aanbesteden voor het regionale MKB*	-	-	6,6
Eindscore	7,1	7,3	7,3
Positie in Gelderland	6^e	3^e	4^e
Positie landelijk	25^e	8^e	22^e

* Nieuwe indicatoren in het onderzoek in 2018

Bron: Onderzoek MKB Nederland

¹ In 2013 en 2015 was het de indicator snelheid van werken.

Op de beoordeling van de prijs-kwaliteitsverhouding van de gemeentelijke lasten scoort Overbetuwe in 2018 een 7,0. In 2016 scoorde de gemeente Overbetuwe gemiddeld een 6,9 en was de gemiddelde score van alle gemeenten in Nederland een 6,0. Overbetuwe is een gemeente met lage lasten dit lijkt uit de lokale lastenmeter.

Aanbevelingen MKB Nederland

Positieve punten van de gemeente Overbetuwe worden voornamelijk gevonden in zowel de digitale en telefonische bereikbaarheid. Ook vinden ondernemers dat de gemeente deskundigheid en begrip voor haar ondernemers toont. Het is uiteraard van belang om als gemeente te blijven investeren in maatregelen die een positieve bijdrage leveren aan de kwaliteit van de dienstverlening van de gemeente aan haar ondernemers. De volgende punten kunnen hier een bijdrage aan leveren:

- Verbeter de snelheid van dienstverlening;
- Afstemming en overleg met ondernemers;
- Verbeter het contact met ondernemers.

Verbetering ondernemersvriendelijkheid

Ondernemers zijn 'redelijk' positief over de dienstverlening van gemeente Overbetuwe maar er zijn duidelijke aandachts- en verbeterpunten². Om nog beter aan te kunnen sluiten bij de behoeften van ondernemers, moet er meer begrip en aandacht hiervoor komen. Ondernemers geven aan dat dit op het moment nog onvoldoende aanwezig is bij een deel van de medewerkers van de gemeente. Vanuit ondernemers zijn er nog teveel kritische opmerkingen over hoe de werkorganisatie reageert op plannen, ideeën en signalen van ondernemers. Dit betekent voor de gemeente Overbetuwe en haar medewerkers extra aandacht hebben voor:

- Begrip voor het ondernemerschap;
- Begrip voor het belang van ondernemerschap voor onze gemeente en haar inwoners (o.a. werkgelegenheid);
- Het meedenken met ondernemers over wat wel en niet kan (proactieve werkhouding, nee is ook een antwoord). Durven te denken buiten eigen kaders en maatwerk leveren;
- Helder en tijdig communiceren over procedure en planning.

Hieruit blijkt dat ondernemersvriendelijke dienstverlening vooral draait om communicatie en dienstverlening. Hoe gaat de gemeente het gesprek aan met de ondernemer en hoe gaat de gemeente zich hierin verbeteren. Dit betekent dat dingen die niet goed gaan benoemd worden. Daarnaast willen wij ondernemers uitdagen om de successen te vieren en uit te dragen.

Communicatie

Hieruit blijkt hoe belangrijk het voor ondernemers is dat zij actief worden geholpen met hun verzoeken en vragen. Dit vraagt van de totale organisatie een ondernemersvriendelijke dienstverlening. Daarom hebben we constant aandacht voor ondernemersvriendelijke dienstverlening, zowel intern als extern. De externe communicatie van de Accountmanager Bedrijven is van essentieel belang. Hij zorgt dat hij zichtbaar en vindbaar is, onder andere door actief te zijn in ondernemersnetwerken.

Uitbestede dienstverlening

Een deel van de dienstverlening van de gemeente Overbetuwe is uitbesteed aan:

- Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA). Dit is een uitvoeringsorganisatie op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving en bouw en milieu. De ODRA voert de taken uit voor gemeenten in de regio Arnhem en provincie Gelderland. Ze maakt deel uit van het stelsel van de Gelderse Omgevingsdiensten. BRZO-bedrijven uit Overbetuwe hebben indirect te maken met de Omgevingsdienst Regio Nijmegen.
- Het Werkgeversservicepunt Midden-Gelderland (WSP) is hét servicepunt voor werkgevers met personeelsvragen. Zij helpen ondernemers uit de regio Midden Gelderland kosteloos bij de invulling van vacatures. Ook adviseren zij over sociaal ondernemen. Vanuit deze doelstelling helpt het WSP mensen vanuit een uitkering aan het werk.

² Dit blijkt uit het onderzoek MKB vriendelijkste gemeente en de bijeenkomst op 25 februari over het Economisch Uitvoeringsprogramma 2019-2022 met 60 ondernemers.

Doelstellingen en acties

Doelstellingen	Acties
Ondernemersvriendelijke dienstverlening in de gehele werkorganisatie	Jaarplan om de ondernemersvriendelijke dienstverlening te verbeteren. Dit wordt jaarlijks afgestemd met de wethouder economische zaken. In de jaarplanning 2021 staan de volgende acties: - Vergroten externe en interne bekendheid accountmanager - Participatie/interactiewijzer met ondernemers/bedrijfsleven - Zichtbaar maken welke acties er gebeuren met ondernemers - Deelname aan onderzoek MKB vriendelijke gemeente 2020/2021 - Vieren positie mkb en belang ondernemerschap - Altijd contact opnemen met ondernemers als het niet regulier vergund wordt - Opzetten database goede en slechte voorbeelden - Warm doorverbinden naar Bedrijvenloket en Omgevingsloket
Schrappen kleine leges en verlagen administratieve lasten	- Inventariseren welke mogelijkheden Economische Zaken ziet voor het schrappen van kleine leges en verlagen administratieve lasten (bijvoorbeeld vergunning bedrijf aan huis)
Profileren van alle activiteiten waarop de gemeente Overbetuwe inzet voor ondernemers	- Publicaties over projecten en activiteiten (wat doet de gemeente allemaal voor de goede dienstverlening voor ondernemers)

1.3 Versterken lokale inkoop

“...Bij het inkoop- en aanbestedingsbeleid van de gemeente willen wij meer aandacht geven aan duurzaamheid en “social return” en lokaal ondernemerschap daarbij maximaal inzetten...”

Ondernemers uit Overbetuwe hebben de afgelopen jaren aangegeven dat zij het belangrijk vinden dat de gemeente Overbetuwe zo veel mogelijk aan lokale inkoop doet. Hier is intern sterk op ingezet. In samenwerking met Ondernemers Contact Overbetuwe heeft de gemeente Overbetuwe diverse activiteiten hiervoor opgezet. Bij deze activiteiten stonden de volgende punten centraal:

- Ondernemers informeren over gemeentelijk inkoopproces;
- Vergroten wederzijdse kennismaking tussen bedrijven en inkopers van de gemeente en bedrijven onderling;
- Online platform waar Overbetuwse ondernemers op staan zodat voor de gemeente welke lokale bedrijven er in Overbetuwe zijn;
- Netwerkbijeenkomst kennismaking tussen bedrijven en gemeenteambtenaren en bedrijven onderling;
- Kerstmarkt voor medewerkers gemeente met Overbetuwse winkeliers/ondernemers zodat zij hun eigen kerstpakket bij lokale bedrijven kunnen kiezen;
- Communicatiecampagne voor het versterken van koop lokaal.

Deze activiteiten zetten we in de periode 2021-2022 door en waar mogelijk breiden we deze uit. Dit doen wij op basis van een jaarplanning die wordt opgesteld met de wethouder Economische Zaken.

Doelstellingen en acties

Doelstellingen	Acties
Vergroten bekendheid lokale inkoop in de gemeentelijke organisatie en bij ondernemend Overbetuwe	Opstellen jaarplanning lokale inkoop. Voor 2021 staat op de jaarplanning: - Definieren van het begrip en het belang van lokaal inkopen en communiceer dit altijd bij uitingen over lokale inkoop - Voer intern en extern gericht campagne om de lokale inkoop te versterken. - Keuze maken op welke wijze successen, oproepen vanuit de gemeentelijke organisatie plaatsen en vergroten kennismaking tussen bedrijven onderling kan worden vergroot. - Actief communiceren (campagne) over lokale inkoop. - Organisatie van de bijeenkomsten over lokale inkoop in samenwerking met ondernemersnetwerken met als doel verbeteren wederzijdse kennismaking tussen bedrijven en inkopers van de gemeente en bedrijven onderling - Evalueren jaarlijks hoeveel er gebruik is gemaakt van lokale inkoop door middel van een dashboard

1.4 Omgevingswet

Met de invoering van de nieuwe Omgevingswet per 2022 verandert het ruimtelijke speelveld aanzienlijk, omdat de huidige wetgeving en regels voor ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water worden gebundeld in één wet. Hiermee wil de Rijksoverheid de regels voor de fysieke leefomgeving vereenvoudigen en samenvoegen. Voor overheidsorganen, projectontwikkelaars, woningbouwcorporaties en het bedrijfsleven is het belangrijk om inzicht te krijgen in de gevolgen en kansen die deze wetwijziging met zich brengt. De Omgevingswet heeft impact voor o.a. (vastgoed)bedrijven en overheidsinstellingen. De nieuwe wet biedt veel voordelen, zoals: meer

draagvlak, minder onderzoekslasten en tijd- en kostenbesparing. Echter zijn er ook nog veel onzekerheden.

Ondernemers worden betrokken bij het traject van de invoering van de Omgevingswet in Overbetuwe. Een voorbeeld hiervan was de participatie bij het opstellen van de Omgevingsvisie Overbetuwe 2040. Deze is opgesteld in de geest van de Omgevingswet.

Doelstellingen en acties

Doelstellingen	Acties
Vergroten kennis over de omgevingswet bij het Overbetuwse bedrijfsleven	- Presentaties over de Omgevingswet op overleggen met belangenorganisaties en ondernemersverenigingen - Informatie over de Omgevingswet specifiek voor ondernemers in de digitale nieuwsbrief van het Bedrijvenloket - Verhogen participatie bij trajecten van de Omgevingswet (op welke wijze kunnen ondernemers bij dit traject worden betrokken)

Speerpunt 2: Samenwerking

In het coalitieprogramma staat: “...Ook gaan wij aan de gezamenlijke ondernemers van Overbetuwe voorstellen samen met de gemeente een lokale economische visie op te stellen om zo de samenwerking te verbeteren...”

De strategische beleidsafwegingen zijn/worden voornamelijk gemaakt in de Omgevingsvisie (zie inleiding). Belangrijk is om stil te staan bij de veranderende tijd waar wij in leven en de nieuwe rol van de lokale overheid, waarbij samenwerking essentieel is. Trends, tendensen en ontwikkelingen krijgen in de Omgevingsvisie dan ook een plek.

In het Economisch Uitvoeringsprogramma staan de projecten/acties/netwerken centraal om te komen tot een sterk vestigingsklimaat. Overbetuwe werkt al jarenlang nauw samen met ondernemers. Wij hebben een aantal bijeenkomsten georganiseerd om de doelstellingen en acties voor dit Economisch Uitvoeringsprogramma met ondernemers te bespreken.

In speerpunt ‘samenwerking’ staan de volgende punten centraal:

- 2.1 Regionale samenwerking
- 2.2 Lokale samenwerking
- 2.3 Maatschappelijke opgaven
- 2.4 Communicatie

2.1 Regionale samenwerking

Overbetuwe in 2019 heeft 4.579 vestigingen en 22.446 banen blijkt uit de jaarlijkse economische rapportage. In 2019 was er een groei van 1.128 banen (ruim 5%) in Overbetuwe (cijfers 2020 zijn nu nog niet beschikbaar, wordt nog toegevoegd). De groei van de werkgelegenheid in Overbetuwe ligt boven het gemiddelde in de regio en de provincie Gelderland. Overbetuwe is trots op haar regionale positie en op haar bedrijfsleven. Deze positie willen wij behouden en versterken. Daarom zetten we ons in om een zo optimaal mogelijk ondernemersklimaat te realiseren voor alle ondernemers in Overbetuwe. Dat doen we samen met organisaties/partners op verschillende geografische schaalniveaus. Hieronder staan de belangrijkste samenwerkingspartners. Uiteraard is het mogelijk dat er in de periode 2021-2022 nieuwe samenwerkingsverbanden komen en huidige samenwerkingsverbanden verdwijnen.

Overbetuwe vindt het erg belangrijk om Overbetuwse ondernemers te verbinden aan de (boven)regionale kansen en zet hier sterk op in. Dit betekent dat de Accountmanager Bedrijven weet welke mogelijkheden deze netwerken bieden voor Overbetuwse bedrijven.

Regio Arnhem Nijmegen – Groene metropoolregio Aanpassen actuele stand van zaken

Overbetuwe is onderdeel van de regio Arnhem-Nijmegen en heeft hierin, vanwege de centrale ligging, een verbindende functie. Deze verbindende rol is enerzijds geografisch ingegeven. Anderzijds ziet Overbetuwe voor zich zelf ook een verbindende functie bij de versterking van de intergemeentelijke relaties. Overbetuwe is op velerlei gebied, uitgegroeid tot de 1^e regiogemeente naast de steden Arnhem en Nijmegen. Dit maakt ons een serieuze samenwerkingspartner, die professioneel en omvangrijk genoeg is om een belangrijke bijdrage hierin te leveren.

In 2019 is er besloten om te werken aan de versterking van de huidige regionale samenwerking van de regio Arnhem Nijmegen. Om samen slagvaardiger kansen te kunnen pakken, om aantrekkelijker te zijn voor inwoners en bedrijven, wordt de regio efficiënter en transparanter georganiseerd. Meer integraal wordt er gewerkt aan realisatie van opgaven die passen bij de focus van de Groene Metropoolregio. Dit betekent dat de samenwerking vanaf 2021 een andere vorm krijgt. Overbetuwe is nauw betrokken het versterkingstraject en zet hierbij ook in op het behouden en versterken van de belangen van de Overbetuwse economie in de regio Arnhem Nijmegen en provincie Gelderland.

In de regio Arnhem Nijmegen zijn twee samenwerkingsverbanden voor het versterken van de economie van de regio:

- The Economic Board is een triplehelix-samenwerking tussen overheid, kennisinstellingen en bedrijfsleven in de regio Arnhem – Nijmegen, met Wageningen. Als innovatiemotor stimuleren en verbinden zij bedrijvigheid en innovaties in de topsectoren Food, Health en Energy en de cross-overs daartussen. Zij communiceren over het bijzondere potentieel van de regio en verbinden partijen met elkaar. De gemeente Overbetuwe heeft zich sterk ingezet voor de oprichting van The Economic Board.

- In het portefeuillehoudersoverleg economie regio Arnhem Nijmegen en het ambtelijke platform economie wordt afgestemd over (beleid en uitvoering ten aanzien van) thema's. Een van deze thema's is het Regionaal Programma Werklocaties (RPW). Voor de uitvoering, monitoring en aanpassingen van het RPW is er het intergemeentelijk overleg werklocaties. Dit is een ambtelijk overleg.

Provincie Gelderland

De provincie Gelderland werkt samen met de gemeenten aan de rode loper voor het bedrijfsleven met als doel het vestigingsklimaat in Gelderland verbeteren. Provincie Gelderland wil bedrijven die willen uitbreiden of zich in de regio willen vestigen sneller duidelijkheid geven over wat er wel en niet kan.

Toerisme Veluwe Arnhem Nijmegen

Toerisme Veluwe Arnhem Nijmegen (gevestigd in Elst) werkt samen met 20 gemeenten en 700 ondernemers om meer bezoekers te genereren die langer blijven, meer besteden en tot herhalingsbezoek overgaan, om zo het toeristisch marktaandeel in deze regio te vergroten.

Toerisme en recreatie in coronatijd

Vanwege coronamaatregelen is door het college van Overbetuwe besloten om het toeristische seizoen 2020 door te trekken tot en met aanvang van het toeristische seizoen in 2021. Tevens is ter bevordering van het toerisme in De Betuwe samen met de gemeente Lingewaard in het voorjaar van 2020 een reeks thematische promotiefilms opgenomen om De Betuwe meer onder de aandacht te brengen van bezoekers.

LEC regio Nijmegen

In Overbetuwe zijn veel logistieke bedrijven. Overbetuwe is participant in het Logistiek Expertise Centrum (LEC) Regio Nijmegen. Het doel van het LEC is het genereren van meer logistieke activiteiten en het vergroten van de individuele en de regionale concurrentiekracht. De logistieke sector is de grootste sector in Overbetuwe.

Euregio

Overbetuwe is al jarenlang lid van de Euregio Rijn-Waal. De Euregio zet zich in om grensoverschrijdende samenwerking op het gebied van economie en maatschappij te verbeteren/intensiveren. De kansen voor Euregionale samenwerking, ook die voor Overbetuwse ondernemers, worden onder de aandacht gebracht.

2.2 Lokale samenwerking

De gemeente Overbetuwe werkt veel samen met Overbetuwse ondernemerscollectieven. Overbetuwe kent veel betrokken ondernemers die zich inzetten om het ondernemingsklimaat in Overbetuwe te versterken en ondernemers met elkaar te verbinden. Enkele voorbeelden hiervan zijn:

- Verschillende *bestuurlijke overleggen* met winkeliersverenigingen, ondernemersverenigingen, vertegenwoordigers van bedrijventerreinen en lokale afdelingen van LTO Noord, Koninklijke Horeca Nederland en Bouwend Nederland.
- *Betuwe Onderneemt Beter* wordt sinds 2014 met veel succes georganiseerd. De gemeente Overbetuwe is sponsor en betrokken bij de organisatie van de beurs.
- *Oost-Betuwse Uitdaging* zorgt voor samenwerking tussen maatschappelijke organisaties, burgerinitiatieven en het lokale bedrijfsleven. Zij bemiddelen in vraag en aanbod van Materialen (meubels, spullen), Menskracht (kennis, extra handen, creativiteit) en Middelen. Zij zijn een ondernemersnetwerk dat dóet en stimuleert bedrijven om maatschappelijk betrokken ondernemerschap te tonen in concrete acties en daarmee de leefbaarheid in de lokale samenleving te ondersteunen. Gemeente Overbetuwe ondersteunt dit initiatief.

2.3 Maatschappelijke opgaven

Wij realiseren ons dat de samenwerking met onze inwoners, ondernemers, organisaties, instellingen en bedrijven steeds een verschillende rol vereist van ons. De veranderingen in de samenleving maken dat de overheid niet langer altijd de regie nemende partij kan of wil zijn. Wij stimuleren en ondersteunen initiatieven vanuit de samenleving van harte. Waar nodig lopen wij echter niet weg voor onze verantwoordelijkheid om goede initiatieven te ondersteunen. Wij ondersteunen initiatieven van collectieve ondernemers die het algemeen belang versterken. De gemeente Overbetuwe, en haar medewerkers, zijn zelfbewust en coöperatief. Ze helpen en ondersteunen inwoners, organisaties, instellingen en bedrijven en voeren daarmee taken uit die de inwoners aan de gemeente hebben toevertrouwd. Twee strategische maatschappelijke opgaven die het bedrijfsleven raken zijn:

- Duurzaamheid en het bedrijfsleven;

- Arbeidsmarkt, onderwijs en het bedrijfsleven;

2.3.1. Duurzaamheid

In het coalitieprogramma staat: “...Het zuinig omgaan met energie is niet alleen een zaak van de overheid, maar eerst en vooral van onze inwoners en van het bedrijfsleven. Als gemeente zullen wij proberen energie akkoorden te sluiten met het bedrijfsleven en met verenigingen...”

De samenleving is de drijvende kracht bij het verduurzamen van de gemeente. De gemeentelijke organisatie wil daarbij het goede voorbeeld geven, maar het echte succes wordt gemaakt door onze bedrijven en inwoners. Een toekomstbestendige gemeente met een balans tussen people, planet en profit is hierbij het uitgangspunt. Hoe wij hier met de samenleving en dus met het bedrijfsleven willen komen staat beschreven in de 'Routekaart Duurzaam Overbetuwe' die in 2017 is vastgesteld en 2021 wordt geactualiseerd. Doel is om uiterlijk, in lijn met nationaal en provinciaal beleid, in 2050 energieneutraal te zijn. In de Routekaart wordt ook opgenomen wat de doelstellingen/ambities zijn. In het Economische Uitvoeringsprogramma zal de vertaling worden gemaakt in acties met en voor de verduurzaming van het Overbetuwse bedrijfsleven.

Duurzaamheid in de regio

In de regio is veel inzet op het vraagstuk duurzaamheid en circulaire economie. Dit blijkt onder andere uit: “...De regio Arnhem – Nijmegen is uitgeroepen tot de beste circulaire regio van Nederland...” en ambitie van de metropoolregio Arnhem Nijmegen Foodvalley die zich wil onderscheiden als dé circulaire topregio in 2050. In de loop van 2021 worden de verschillende agenda's/acties van de productieve en circulaire regio van de Groene Metropoolregio uitgewerkt en wordt duidelijk welke duurzaamheidsambities – en acties de regio Arnhem Nijmegen voor en met het bedrijfsleven op inzet. De keuze ligt bij de raad op welke wijze de gemeente Overbetuwe hierin participeert.

Acties in het Economisch Uitvoeringsprogramma voor 2021

In 2021 worden de agenda's van de Groene Metropoolregio en de lokale Routekaart Duurzaamheid vastgesteld. Aangezien dit Economische Uitvoeringsprogramma wordt vastgesteld in 2020 worden in de geest van de genoemde documenten duurzaamheidsacties met en voor het Overbetuwse bedrijfsleven in het Economisch Uitvoeringsprogramma opgenomen. Afhankelijk van de regionale en lokale keuzes wordt het onderdeel duurzaamheid in het economisch Uitvoeringsprogramma eind 2021 aangepast.

In dit programma wordt uitgegaan van de volgende doelen:

- Verhogen bewustwording en mogelijkheden van duurzaam en circulair ondernemen bij het bedrijfsleven vergroten (bedrijfsleven breed)
- Afspraken maken over energiebesparing bij bedrijven met informatieplicht (bedrijven die moeten)
- Ondersteuning van (collectieve) bedrijven met duurzaamheidsambities/-plannen (bedrijven die willen)

Dit is uitgewerkt in acties voor 2021 in onderstaande tabel:

Acties duurzaamheid	Wat draagt het bij aan de ambitie van Overbetuwe	Rol overheid	Doelgroep bedrijfsleven
Publicaties van goede voorbeelden vanuit het bedrijfsleven op het gebied van energiebesparing, energieopwekking, circulaire economie delen met het Overbetuwse bedrijfsleven via de gemeentelijke website, nieuwsbrief, gemeentenieuws etc.	Verhoogt de bewustwording van de kansen om de bedrijfsvoering te verduurzamen bij het Overbetuwse bedrijfsleven.	Informeren	Bedrijfsleven breed
Inzichtelijk maken voor het Overbetuwse bedrijfsleven: - Subsidiemogelijkheden om te verduurzamen - Landelijk, provinciale en regionale netwerken die kunnen ondersteunen bij het verduurzamen Publiceren op de website, nieuwsbrief en verspreiden via de accountmanager bedrijven. Onderzoek naar de mogelijkheden voor duurzaamheidsleningen van SVN.	Verhoogt de bewustwording van de kansen om de bedrijfsvoering te verduurzamen bij het Overbetuwse bedrijfsleven	Informeren	Bedrijfsleven breed

Bedrijven met informatieplicht voor energiebesparing/-maatregelen bezoeken en afspraken over de verplichte energiebesparing (i.r.t. controle en handhaving door de omgevingsdiensten).	Door de monitoring eind 2021 wordt in beeld gebracht hoeveel energie bespaard is bij hoeveel bedrijven.	Reguleren/ handhaven	Bedrijven die volgens de wet energie moeten besparen
Ondersteuning van bedrijven/bedrijfscollectieven met duurzaamheidsambities/-plannen: - Accountmanager verbindt deze ondernemers met mogelijke subsidies, samenwerkingspartners en/of netwerken die de ondernemer verder kan helpen. - Inzichtelijk maken welke drempels de gemeente kan wegnemen..	Gemeente ondersteunt bedrijven/bedrijfscollectieven waarvan uit de plannen blijkt wat de opbrengst is van het verduurzamen. De gemeente monitort het aantal bedrijven dat is ondersteunt en rapporteert jaarlijks welke duurzaamheids-doelstellingen hiermee zijn bereikt.	Faciliteren	Bedrijven die willen verduurzamen

3.2.2. Arbeidsmarkt, onderwijs en het bedrijfsleven

In het coalitieprogramma staat: “...*Het is belangrijk om onderwijs en werkgelegenheid (bedrijfsleven) op elkaar te laten aansluiten binnen het verband van de Triple Helix...*”

De arbeidsmarkt staat erg onder druk. Er zijn bijvoorbeeld grote tekorten aan logistieke medewerkers, vrachtwagenchauffeurs en technisch personeel maar brengt door de coronacrisis ook andere onzekerheden met zich mee. Het is belangrijk om hier gezamenlijk als regio in op te trekken om zo de vraagstukken van ondernemers te bundelen richting onderwijs, werkgeversservicepunten, werkbedrijf en sociale diensten van gemeenten (lees: team werk en inkomen). Partners hierbij zijn: lokale ondernemersverenigingen, Betuwe on Stage³, individuele bedrijven, LEC, The Economic Board, VNO-NCW, regio Arnhem-Nijmegen (Groene Metropoolregio), etc.

Opgave om iedereen mee te laten participeren

De Participatiewet heeft het doel om mensen die nu nog aan de kant staan meer kansen te geven om mee te doen in de samenleving en waar mogelijk zelf in hun levensonderhoud te voorzien. De rol van de gemeente is om deze kansen te creëren. Dat doet zij door goed aan te sluiten bij de kandidaat en bij de ondernemer die een werkplek biedt.

De gemeente Overbetuwe gaat uit van de mogelijkheden die kandidaten hebben. Zij worden gefaciliteerd in hun weg naar een (betaalde) baan door passende trajecten en begeleiding op maat. Regionaal wordt de kandidaat door het Werkgeversservicepunt Midden Gelderland naar werk bemiddeld. Maar ook lokaal liggen er kansen. Door goed samen te werken met lokale ondernemers kunnen kansen voor kwetsbare doelgroepen worden gecreëerd. De gemeente biedt deze ondernemers verschillende instrumenten en regelingen die het aantrekkelijk kunnen maken om iemand met een afstand tot de arbeidsmarkt in dienst te nemen.

2.4 Communicatie

Op het gebied van een sterk ondernemingsklimaat heeft de gemeente alles in huis:

- Strategische ligging: vooral voor logistiek is onze ligging ideaal tussen het Rotterdamse havengebied en de doorvoer naar Ruhrgebied en Oost-Europa (Betuwe route en Railterminal Gelderland).
- Goede bereikbaarheid: er is een goede openbaar vervoer aansluiting en de bereikbaarheid via A15, A325, A50 en A12 is optimaal. Dit wordt de komende jaren nog beter als de A15 wordt doorgetrokken.
- Sterke werklocatie en veel voorzieningen: Overbetuwe kent goede voorzieningen op het gebied van openbaar vervoer, detailhandel, sport, toerisme en recreatie.

Overbetuwe is (te) bescheiden. Dit geldt voor de lokale ondernemers, voor de gemeente, maar ook voor de gehele regio. Met een goede profilering kunnen we nog veel positieve effecten behalen. Met een te bescheiden houding blijven Overbetuwe en de regio - ten onrechte - te onbekend. Belangrijk aandachtspunt in dit Economisch Uitvoeringsprogramma is de profilering van de kracht van ondernemend Overbetuwe en het vestigingsklimaat. Dit doen wij uiteraard in samenwerking met alle belangenpartijen in de regio.

³ Betuwe on Stage verbindt vmbo scholieren met het lokale bedrijfsleven. De financiële bijdrage van de gemeente wordt niet betaald uit het Economisch Stimuleringsbudget maar uit budget voor Onderwijs Arbeidsmarkt.

Speerpunt 3: Sterke en vitale werklocaties

Gemeente Overbetuwe vindt het van belang dat ondernemers kunnen ondernemen op goede werklocaties. Daarom zetten wij in op sterke, vitale, toekomstbestendige en levendige werklocaties. Deze werklocaties zijn de fysieke plekken waar de ondernemer onderneemt: de plek waar de ondernemer investeert. De gemeente zet zich, samen met het Overbetuwse bedrijfsleven, in om deze omgeving zo optimaal mogelijk, in te vullen (binnen de mogelijkheden van de gemeente).

In dit speerpunt staan de concrete projecten voor sterke en vitale werklocaties. In de Omgevingsvisie (zie inleiding) zijn de strategische keuzes gemaakt over hoe we omgaan met de verdeling en inrichting van de ruimte van deze werklocaties.

De volgende werklocaties worden onderscheiden:

- 3.1 Bedrijventerreinen
- 3.2 Buitengebied
- 3.3 Dorpskernen

3.1 Bedrijventerreinen

In het coalitieprogramma is het volgende opgenomen over de bedrijventerreinen:

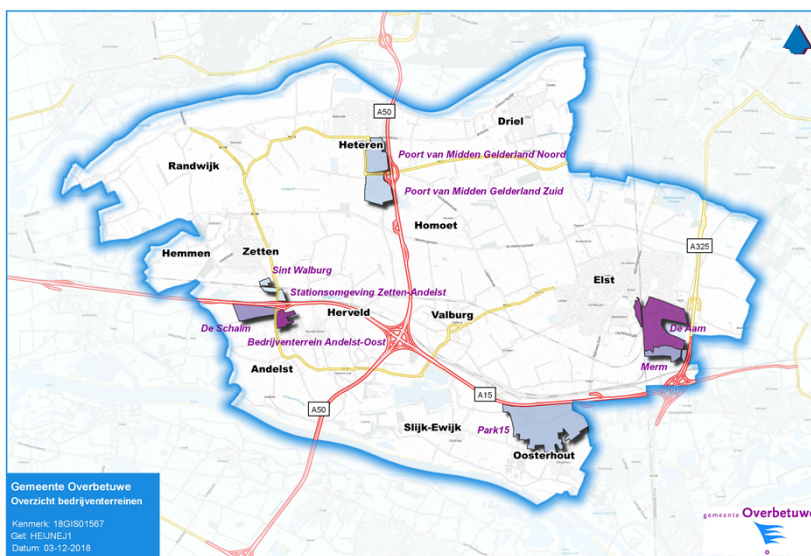
“...Onze bedrijfsterreinen en andere werklocaties zijn gemiddeld van een hoge kwaliteit. Dat willen wij zo houden, want ook dat bevordert een uitstekend ondernemingsklimaat. Wij zijn alert op vragen uit de markt om daar adequaat op te kunnen inspelen...”

Beschrijving

In de gemeente Overbetuwe zijn acht bedrijventerreinen met ieder een eigen profiel en historie. In tabel 2 staan de belangrijkste kenmerken en sterke- en aandachtspunten. De Overbetuwse bedrijventerreinen zijn zeer goed ontsloten door de snelwegen (zie figuur 1). Ondernemers zijn over het algemeen tevreden over het onderhoudsniveau van de bedrijventerreinen. Er is een veiligheidsoverleg bedrijventerreinen. In dit overleg zetten brandweer, politie, Securitas, gemeente en ondernemers zich samen in om de veiligheid op de bedrijventerreinen te verbeteren.

De bedrijventerreinen vertegenwoordigen 45% van de werkgelegenheid (bijna 10.000 arbeidsplaatsen in 2018). Dit is landelijk 30-35%. De ondernemers geven de bedrijventerreinen gemiddeld een 7,8. Landelijk is dit een 7,0. Dit is een score voor ondernemers en gemeente om trots op te zijn. De meeste bedrijventerreinen bevinden zich in de eerste levensfase. Dat betekent dat er voor de meeste bedrijventerreinen geen grote ingrepen noodzakelijk zijn. Dit betekent niet dat er niet geïnvesteerd moet worden. Blijvend investeren door ondernemers en gemeente is van belang om te zorgen dat de kwaliteit hoog blijft.

Figuur 1: Overbetuwse bedrijventerreinen



Tabel 2: Bedrijventerreinen in Overbetuwe

Bedrijventerrein	Plaats	Rapportcijfer ⁴	Beschikbare ha. bouwgrond ⁵	Samenwerking
De Aam	Elst	7,9	4,9 ha.	Stichting Beveiliging Industrierrein De Aam
De Merm (Oost)	Elst	7,4	4,2 ha.	Stichting Beheer Bedrijvenpark Merm
Andelst Oost	Andelst	6,9	-	-
De Schalm	Andelst	8,4	-	Stichting Beheer Bedrijvenpark De Schalm
Sint Walburg/stationsgebied Zetten Andelst	Zetten/Herveld	-	-	-
Poort van Midden Gelderland Noord	Heteren	8,2	-	Stichting Beveiliging Bedrijventerrein Heteren
Poort van Midden Gelderland Zuid	Heteren	8,4	-	Stichting Beheer Bedrijventerrein PvMG Zuid
Park15	Oosterhout	-	27 ha.	Vereniging van Eigenaren Park 15

Stichting Parkmanagement Overbetuwe is op diverse bedrijventerreinen actief.

Uit het onderzoek toekomstbestendige bedrijventerreinen (zie voetnoot 4) zijn volgens de ondernemers de volgende verbeterpunten:

- Parkeerdruk;
- Digitale infrastructuur;
- Uitstraling private kavels/panden.

Regionaal beleid

In de regio zijn afspraken gemaakt over de bedrijventerreinen. Begin 2021 wordt door de regio Arnhem Nijmegen een nieuw Regionaal Programma Werklocaties regio Arnhem Nijmegen (RPW) voorgelegd aan de gemeenteraden. In onderstaand tabel staan de belangrijkste uitgangspunten over het huidige en het nieuwe RPW.

Huidige RPW (2018-2020)	Er is overaanbod van bedrijventerreinen. Geen/bepaalde ruimte voor uitbreiding bedrijventerreinen. Overbetuwe heeft een quotum van 5,2 ha. voor lokale bedrijventerreinen. Overbetuwe heeft meer dan 5,2 ha. aan lokale bedrijventerreinen.
Uitgangspunten nieuwe RPW (2021-2024)	In het nieuwe RPW komen zeer waarschijnlijk de volgende uitgangspunten: - Er is tot 2030 ongeveer 120 ha. ruimte voor nieuwe bedrijfskavels in de regio Arnhem Nijmegen. - Geen quotum lokale bedrijventerreinen. Als gemeente kunnen voldoen aan ladder voor duurzame verstedelijking dan is er geen toets noodzakelijk van de regio. - Ruimte voor uitbreiding regionale bedrijventerreinen (er zijn meer zachte plannen voor regionale bedrijventerreinen dan marktruimte tot 2030). - Nieuwe bedrijfsterreinen moeten uitbreiding zijn van bestaande regionale bedrijventerreinen. - Nieuwe bedrijventerreinen moet voldoen aan hogere duurzaamheidseisen

Aanpassen: bij vaststelling Economisch Uitvoeringsprogramma is het nieuwe RPW vastgesteld. RPW 2018-2020 weghalen.

Omgevingsvisie

De gemeente Overbetuwe heeft veel bedrijventerreinen met ieder een eigen profiel en historie. In de omgevingsvisie 2040 staat het volgende over onze bedrijventerreinen:

“...In Overbetuwe is ondernemerschap erg belangrijk. Op bedrijfsterreinen waar de werkfunctie domineert maar ook bijvoorbeeld in dorpscentra en in het buitengebied. Dit belang vraagt om goed om te gaan met veranderingen. Bijvoorbeeld economische en technologische ontwikkelingen noodzakelijk hiertoe. Ondernemers hebben steeds vaker te maken met verandering die ook steeds sneller gaat. Op de twee hieronder genoemde manieren houden we hier rekening mee:

- *Basis blijvend op orde*
- *Flexibel en innovatief ondernemen...*”

In de omgevingsvisie is dit verder uiteengezet.

Doelstellingen en acties

De gemeente Overbetuwe zet in dit Economisch Uitvoeringsprogramma in om de sterke en toekomstbestendige bedrijventerreinen te behouden en te versterken. Hierbij zetten wij in op de drie volgende ambities:

- hoog kwaliteitsniveau van de bedrijventerreinen;

⁴ Enquête in het kader van het onderzoek toekomstbestendige bedrijventerreinen 2019 uitgevoerd door de Stec Groep, 93 respondenten.

⁵ Stand december 2020

- voldoende mogelijkheden voor doorstroming op de bedrijfsruimtemarkt;
- verduurzamen bedrijven(terreinen).

In deze paragraaf zijn de ambities uitgewerkt in doelstellingen en concrete acties.

Ambities/thema's	Doelstellingen	Acties
Hoogwaardige bedrijventerreinen	Inzicht in de ontwikkelingen op de bedrijventerreinen (individueel en collectief)	- Accountmanager van gemeente Overbetuwe spoort actief businesscases en investeringen op bij het bedrijfsleven. - Bestuurlijk overleg met voorzitters ondernemersverenigingen op bedrijventerreinen (2x per jaar) - Regulier overleg parkmanagement organisaties
	Bedrijventerreinen zijn bedoeld om "legaal" te ondernemen.	- Veiligheidsoverleg met de bedrijventerreinen - Aandacht voor ondermijnende criminaliteit - Acties in het kader van de 'Week van de veiligheid'
	Ondernemerscollectieven faciliteren die een Bedrijven Investeringszone willen realiseren	- Faciliteren bij initiatief vanuit ondernemers (bij voldoende draagvlak aan de voorkant) - Subsidie mogelijkheden tot maximaal € 10.000 - Initiatiefnemers worden ondersteund bij het aanvragen van subsidie bij provincie Gelderland
	Monitoren van de kwaliteit van de bedrijventerreinen	- Monitoring kwaliteit en toekomstbestendigheid van de Overbetuwse bedrijventerreinen (1x in de drie jaar)
	Onderzoeken mogelijkheden herstructurering bedrijventerreinen	- Inventarisatie mogelijkheden financiering herstructurering Poort van Midden Gelderland Noord. - Inventarisatie wensen en kansen voor herstructurering vastgoed op bedrijventerrein Andelst-Oost - Verkennend gesprek met ondernemers op Sint Walburg
	Aandacht en inzet voor bereikbaarheid en parkeren vanuit economisch perspectief	- Koppeling met acties uit de Mobiliteitsvisie Overbetuwe - Maatwerk leveren voor individuele en collectieve bereikbaarheids- en parkeerproblemen op de bedrijventerreinen - Vrachtwagen parkeren agenderen in de regio - Jaarlijkse monitoring bereikbaarheid Poort van MG Noord en Zuid samen met de provincie
Voldoende mogelijkheden doorstroming bedrijfsruimtemarkt	Verkoop en uitgifte bedrijfskavels	- Verkoop bedrijfskavels op De Merm, Merm Oost en Spoorallee - Afstemming met niet-gemeentelijke bedrijfskavels
	Monitoren van de bedrijfsruimtemarkt op de bedrijventerreinen	- Jaarlijkse monitoring van de bedrijfsruimtemarkt op de Overbetuwe bedrijventerreinen - Indien te kort dreigt voor bedrijfsruimtemarkt vervolgstappen bepalen zodat er voldoende bedrijfskavels er blijven
	Nauwe betrokkenheid bij het opstellen van het regionaal beleid voor werklocaties	- Ambtelijke afvaardiging in het intergemeentelijk overleg werklocaties - Vaststellen van het nieuwe RPW in 2021 door de gemeenteraad
Verduurzamen bedrijven(terreinen).	Kansen oppakken samen met bedrijfsleven om de bedrijven op de bedrijventerreinen individuele en collectief te verduurzamen	- Zie acties benoemd in paragraaf 2.3.1.
	Duurzaamheidseisen toepassen bij ontwikkeling van nieuwe bedrijfskavels	- Input uit het onderzoek toekomstbestendige bedrijventerreinen over een hoger ambitieniveau op basis NEXT-economy voor nieuwe bedrijventerreinen.

3.2 Buitengebied

In het coalitieprogramma is het volgende opgenomen over het buitengebied:

"...De leefbaarheid in het buitengebied willen wij behouden door op vrijkomende locaties (en/of bij veranderende bedrijfsvoering/activiteiten) binnen de Omgevingswet passende maatwerkafspraken te maken. Te denken valt aan stallingen in vrijkomende agrarische panden. Ook moet ruimte geboden worden voor nevenactiviteiten op het gebied van recreatie, toerisme, natuurbeheer of andere bedrijvigheid..."

3.2.1. Beschrijving

Een groot buitengebied is kenmerkend voor de gemeente Overbetuwe, met circa 240 agrarische bedrijven. Daarnaast zijn er zeer veel andere bedrijven actief:

- Bedrijven aan huis (zzp'ers)
- Evenementenbedrijven
- Horeca
- Loonwerkers
- Aannemers
- Bouwmaterialen
- Etc.

Ondernemers in het buitengebied zijn tevreden over hun bereikbaarheid en de uitstraling van het buitengebied. In de enquête voor het Economisch Uitvoeringsprogramma 2015-2018⁶ werden de volgende aandachtspunten benoemd door ondernemers:

- Bereikbaarheid openbaar vervoer;
- Slechte digitale infrastructuur (dit is opgepakt door de markt);
- Uitstraling door leegstaande panden.

Uit de contacten met ondernemers en vertegenwoordigers van de agrarische sector blijken dit nog steeds belangrijke aandachtspunten te zijn.

3.2.2. Omgevingsvisie

De gemeente Overbetuwe heeft een groot buitengebied met veel agrarische bedrijven en andere gebruikers. In de omgevingsvisie staat het volgende over ondernemen in het buitengebied:

“...Agrarisch gebruik is een belangrijke en karakteristieke functie in het buitengebied. In de loop der jaren hebben zich soms andere functies gevestigd in het landelijk gebied. Omgaan met trends zoals digitalisering, verstedelijking en klimaatverandering zijn uitdagingen die het buitengebied in beweging brengen. Maar ook de schaalvergroting die enerzijds leidt tot grotere agrarische bedrijven en anderzijds zorgt voor meer stoppende boeren. Om alle belangen een plek te kunnen geven, moeten we meer durven te differentiëren. Op die manier werken we aan een vitaal buitengebied met meer en betere kansen om passende functies een plek te geven. ...”

In de omgevingsvisie wordt dit verder uiteengezet.

3.2.3. Doelstellingen en acties

De gemeente Overbetuwe zet zich in om het vestigingsgebied voor de agrarische sector in het buitengebied te versterken:

- Ondersteuning van het (agrarische) ondernemerschap in het buitengebied
- Verduurzamen bedrijven in het buitengebied

In deze paragraaf zijn de ambities uitgewerkt in doelstellingen en concrete acties.

Ambities/thema's	Doelstelling	Acties
Ondersteuning van het (agrarische) ondernemerschap in het buitengebied	Inzicht wat er speelt in het buitengebied	- Accountmanager van gemeente Overbetuwe spoort actief businesscases en investeringen op bij het bedrijfsleven. - Bestuurlijke overleggen met LTO Noord afdeling Betuwe Oost
	Versterken samenwerking tussen alle partners op gebied van veiligheid	- Keurmerk Veilig buitengebied (kosten worden betaald vanuit budget integrale veiligheid) - Aandacht voor ondermijning - Acties in het kader van de 'Week van de veiligheid'
	Kennismaking met de agrarische sector	- Stages bij de agrarische sector door college van B&W en ambtenaren
	Inzicht maken van regelingen voor de agrarische sector	- Rood-voor-Rood regeling en ruimte voor (neven) activiteiten beschikbaar op de website
	Samenwerking met het Glastuinpact	- Deelnemer aan het Glastuinbouwpact (bestuurlijk en ambtelijk)
	Samenwerking met het Laanboompact	- Deelnemer aan het laanboompact (bestuurlijk en ambtelijk) - Apart budget van € 5.000 per jaar beschikbaar.
Verduurzamen bedrijven in het buitengebied	Kansen oppakken samen met bedrijfsleven om de bedrijven in het buitengebied individueel en collectief te	- Zie acties benoemd in paragraaf 2.3.1.

⁶ Onderzoek door de gemeente Overbetuwe in 2015 onder ruim 1.800 ondernemers, 350 respondenten.

3.3 Winkelgebieden/centra

In het coalitieprogramma is het volgende opgenomen over de winkelgebieden:

“...Uitgangspunt blijft wel dat we vanuit de versterking en het behoud van de centrumfunctie geen detailhandel op bedrijventerreinen en buitengebied wensen (uitgezonderd volumineuze detailhandel alsmede bepaalde vormen van internethandel)...”

3.3.1. Beschrijving

Winkels, horeca en dienstverleners zijn belangrijke voorzieningen voor dorpskernen. Uit onderzoek in de regio Arnhem Nijmegen uit 2016 blijkt dat consumenten zeer positief zijn over de winkelgebieden in Overbetuwe. Op alle indicatoren scoort Overbetuwe hoger dan de regio. Uiteraard zijn er verschillen binnen Overbetuwe. Zo scoort de aanwezigheid van horeca gemiddeld een 6,7 en is deze score in het centrum van Elst is een 7,8. In tabel 3 staan de kenmerken van de winkelgebieden in Overbetuwe.

Tabel 3: Kenmerken winkelgebieden Overbetuwe

Winkelgebied	Coalitieprogramma (voorzieningsniveau)	Aantal winkels	Winkelvloer-oppervlakte in m2	Detailhandels-bestedingen	Beoordeling door consumenten
Elst	Deze kern heeft een aantrekkelijke en sterke positie in het hart van het stedelijke groeigebied.	96	20.008	€ 112 mln. Groei van 49% t.o.v. 2009	8,1
Zetten	Deze kernen zijn in staat de belangrijkste dagelijkse behoeften van hun inwoners binnen de	46	10.037	€ 38 mln. Groei van 15% t.o.v. 2009	7,8
Heteren	dorpsgrenzen in te vullen.	7	1.343	€ 7 mln.	6,0
Herveld-Andelst		6	1.382	€ 6 mln.	Niet apart onderzocht
Driel	Voor deze kernen moeten we kiezen	9	1.203	€ 5 mln.	Niet apart onderzocht
Hemmen, Randwijk, Indoornik, Slijk-Ewijk, Homoet, Valburg, en Oosterhout	tussen een gecontroleerde, beperkte groei om de levendigheid van het dorp te bewaken en tegelijkertijd het karakter van het dorp te bewaren. Hierbij moeten we evenwicht zoeken tussen inbreiding en uitbreiding.	Geen gegevens in het koopstroomonderzoek 2016 over deze winkelgebieden/dorpskernen.			

Bron: Koopstroom onderzoek 2016, Coalitieprogramma 2018-2022

Toevoegen cijfers nieuw onderzoek provincie (begin 2021 beschikbaar)

In de enquête voor het Economisch Uitvoeringsprogramma⁷ in 2015 werden de volgende aandachtspunten benoemd door ondernemers:

- Uitstraling door leegstaande panden;
- Overlast door laden en lossen;
- Bereikbaarheid en voldoende parkeergelegenheid.

Uit de contacten met ondernemers en winkeliersverenigingen blijven dit nog steeds belangrijke aandachtspunten. Daarnaast wordt ook het belang van samenwerking om het winkelgebied te versterken vaak genoemd. Door de corona-crisis zijn er zorgen over de winkelgebieden/centra van de toekomst.

3.3.2. Regionaal beleid

Het huidige geldig regionale beleid is het Regionaal Plan Detailhandel vastgesteld in 2013. Dit regionaal beleidsplan wordt aangepast begin 2021 in het te herziene Regionaal Programma Werklocaties. Het uitgangspunt voor reguliere detailhandel is:

⁷ Onderzoek door de gemeente Overbetuwe in 2015 onder ruim 1.800 ondernemers, 350 respondenten.

“...Het beleid van de regio is in eerste instantie gericht op het in stand houden en versterken van een evenwichtige en duurzame regionale detailhandelsstructuur met een zo compleet mogelijk voorzieningenpakket voor de consument. De detailhandelsstructuur kan gezien worden als een piramide met bovenaan de bovenregionaal verzorgende binnensteden van Arnhem en Nijmegen, daaronder de regionaal verzorgende centra in Elst, Wijchen en Zevenaar en de stadsdeelcentra Kronenburg en Dukenburg. Daar weer onder zijn de lokaal verzorgende dorps-, wijk- en buurt centra te vinden. Uit het regionaal koopstromenonderzoek blijkt dat de regionale detailhandelsstructuur geen wijzingen behoeft...”

De acties voor het RPW staan benoemd bij de acties voor bedrijventerreinen.

Aanpassen als het RPW vastgesteld wordt (eind maart)

3.3.3. Omgevingsvisie

De gemeente Overbetuwe heeft elf dorpskernen met ieder een eigen profiel en historie. In de Omgevingsvisie staat onder andere het volgende over onze winkelgebieden:

“...Wij willen de kwaliteit van bestaande winkelgebieden hoog houden door detailhandel verder te clusteren. En daar de aantrekkelijkheid vergroten door combinaties te maken met bijvoorbeeld beleving, horeca en recreatie...”

“...Buiten de huidige winkelgebieden is (nieuwe) detailhandel niet (meer) mogelijk. Met uitzondering van nevenactiviteiten bij agrarische bedrijven in het buitengebied en grootschalige detailhandel die niet passend is in de winkelgebieden...”

In de omgevingsvisie is dit verder uiteengezet.

3.3.4. Doelstellingen en acties

De gemeente Overbetuwe zet in om de economische vitaliteit voor dorpskernen te versterken:

- hoog kwaliteitsniveau van de centra/winkelgebieden;
- professionaliseren winkelcollectieven;
- verduurzamen bedrijven in de centra.

In deze paragraaf zijn de ambities uitgewerkt in doelstellingen en concrete acties.

Ambities/thema's	Doelstellingen	Acties
Hoog kwaliteitsniveau van de centra/winkelgebieden	Inzicht wat er speelt in de winkelgebieden	- Regulier contact accountmanager bedrijven - Bestuurlijke overleg met de voorzitters ondernemersverenigingen in winkelgebieden/kernen (2x per jaar) waar onder andere de gevolgen inzake de coronacrisis worden behandeld.
	Versterken samenwerking tussen alle partners op gebied van veiligheid	- Keurmerk Veilig Ondernemen centrum Elst (budget komt vanuit integrale veiligheid) - Acties in het kader van de 'Week van de veiligheid'
	Inzicht (toekomstige) leegstandsproblematiek	- Jaarlijkse monitoring over de leegstand in de winkelgebieden/centra
	Realisatie van concrete projecten in samenwerking met ondernemerscollectieven	- Subsidie mogelijkheden vanuit Rijk en provincie - Actieve betrokkenheid vanuit medewerkers economische zaken en accountmanager bedrijven - Subsidiemogelijkheden vanuit het Economisch Stimuleringsbudget
Professionaliseren winkelcollectieven	Faciliteren Bedrijven Investeringszone	- Faciliteren bij initiatief vanuit ondernemers (bij voldoende draagvlak aan de voorkant) - Subsidieregeling maximaal € 10.000
	Aandacht kleinere winkelgebieden	- Gesprekken met ondernemers in de kleinere winkelgebieden met als doel ophalen wat de belangrijkste opgaven zijn
Verduurzamen bedrijven in	Kansen oppakken samen	- Zie acties benoemd in paragraaf 2.3.1.

de centra/winkelgebieden

met bedrijfsleven om de
bedrijven in de
winkelgebieden individueel
en collectief te verduurzamen

CONCEPT